

1 Samuël 6

Ps. 96: 1,2,3,

Ps. 86: 3

Ps. 115: 2,3,4 NB

Ps 97: 2,5 NB

Ps 130: 2,4 NB

Ikabod – de eer is weg!

Dat was – zo hoorden wij de laatste maal – de laatste kreet van de stervende vrouw van Pinehas omdat de ark van God in de handen van de Filistijnen was gevallen.

Vandaag moet ik u spreken over het begin van de terugkeer van de Kabod van Israël.

Wij zagen de vorige keer, dat de Kabod van Israël was zijn afzondering door de aanwezigheid van de ark.

De ark als de troonzetel van de HEERE.

De ark als bewaarplaats van de 10 woorden van het Verbond op de stenen tafels.

De ark met het verzoendeksel, als het centrum van de dienst der verzoening.

Die heerlijkheid is weg!

En wij hebben vastgesteld, dat dit niet betekende, dat ook de Kabod van Jahweh weg was, want die was er juist in het oordeel. In de slagen over het huis van Eli en over het heiligdom in Silo en zo over heel Israël, dat door de Filistijnen werd verdrukt.

Omdat de Kabod van Jahweh er was, in het oordeel, was de eer van Israël weg!

Daar ging het gewone leven wel om door. Al ging het waarschijnlijk niet gewoon door.

De ark werd buitgemaakt in de herfst, ongeveer november. Toen zijn de vroege en de late regens gekomen. En dan is er het voorjaar – Pascha – oogsttijd.

Sikkels blinken sikkels klinken, ruisend valt het graan.

Maar het zal niet feestelijk geweest zijn, dat jaar. De jaarlijkse feestgang naar Silo zal er wel niet bij zijn geweest. Had Jahweh Zijn volk niet verstoten?

Daar zal wel menige zucht zijn geslaakt door de rechtvaardigen, de trouwe bondskinderen, die de HEERE vreesden. Wat zullen zij uit de diepten hebben geroepen, omdat zij de werkelijke geestelijke nood onder Gods gerichten kenden.

En ook zij zullen zich niet bewust zijn geweest, dat de HEERE toen al bezig was het gebed te verhoren én dat hij in die maanden ook aan de Filistijnen Zijn Kabod - Zijn majesteit openbaarde. Dat Hij hun Dagon op zijn gezicht had laten vallen en zelfs in stukken had gebroken in zijn tempel; dat Hij plagen had gezonden in builenpest en muizenplaag, achtereenvolgens in Asdod, Gath en Ekron! Dat Hij de Filistijnen hardhandig aan het verstand bracht, dat niet hun goden de God van Israël hadden overwonnen, maar dat Israëls God zelfs Zijn eigen ark en troonzetel loslaat, als Zijn volk Hem veracht en Zijn Naam ontheiligt.

Als Israël door zijn zonde zwak is geworden, dan is Jahweh, hun God, nog maar niet zwak.

En als de Israëliet het heilige Verbond vergeet, dan vergeet Israëls God Zijn Verbond nog niet! De HEERE is van geen mens afhankelijk.

Hij handhaaft Zichzelf en Zijn eer.

Tot in de tempel van Dagon heeft Hij getoond, dat Hij alle dingen regeert en in Zijn macht heeft en houdt!

De Filistijnen begrepen daar niets van en daarom springen zij wat wonderlijk om met die ark. Nu kunnen wij natuurlijk zeggen: het had gekker gekund. Maar ook zij vragen niet aan Jahweh wat ze er mee aan moeten. Zij vinden het genoeg als zij hún priesters en waarzeggers raadplegen. Hoewel de HEERE had bewezen, dat Hij machtiger en vreselijker was dan hun Dagon, behandelen zij Hem toch als één van hún goden.

Zij brengen hun offer: gouden builen en gouden muizen! En zij brengen Hem hulde: de ark op een nieuwe wagen! Zij nemen een handige proef met zogende koeien, waarvan ze de kalveren bij zich houden. Als die koeien zo verder gaan, richting Israël, dan weten zij genoeg. Hun offer is aanvaard en Israël heeft zijn ark weer terug. Daar is weinig geloof en bekering bij de Filistijnen te bespeuren. Zij wáren heidenen en zij bléven heidenen. Zij nemen zelfs de moeite niet om naar de betekenis van de ark te vragen. Of ook naar de betekenis van de gebeurtenissen. Echt – zij hebben voor de God van Israël niet meer over!

Dat komt tot de huidige dag meer voor. Gods gerichten willen roepen tot inkeer tot bezinning. Maar de natuurlijke mens wil dan zelf de problemen oplossen en denkt het daar aardig ver in te brengen. In dat opzicht lijken heel wat zogenaamde christenen op die Filistijnen.

Maar als wij deze geschiedenis gelovig lezen, dan is de heerlijkheid van de HEERE er niet minder om. Jahweh is een groot koning! “Al de afgoden zijn slechts ijdelheden. Maar God, Die van ons wordt beleden, is het Die de hemelen heeft gesticht. En voor Zijn goddelijk aangezicht zet eer met majesteit haar treden!”

Dat mogen wij hier zien. De HEERE laat de Filistijnen Zijn grootheid ervaren en tegelijk is Hij bezig Zijn volk vreugde te bereiden. De HEERE denkt aan Zijn verbond en – al zijn er misschien maar weinig echte bidders in Israël – Hij hoort ook de weinigen, en Hij wil en zal wederkeren tot Zijn volk! En ook als Zijn volk nog jaren (blijkens het volgende hoofdstuk) de afgoden dient – het zàl er getuige van zijn, dat de HEERE uit louter genade wil wonen temidden van Zijn uitverkoren volk.

Dit moeten wij hier goed tot ons laten doordringen! Daar staat niets van een volksbekering van Israël, waarop de HEERE gewacht heeft. Als onze God moest wachten op Zijn volk zich tot Hem bekeerde zou er nooit ofte nimmer een reformatie zijn gekomen – in het Oude Verbond noch in het Nieuwe. Als er reformatie komt, begint die bij de HEERE. Dat is dan ook: in Zijn ondoorgrondelijke genade! Dan verwekt Hij soms enkelen, die erom vragen of ook, die Hij daartoe gaat gebruiken – zoals Samuël-, maar Hij begint. Alle roem bij mensen is uitgesloten.

Dat is en dat wordt in onze tijd, over de hele linie welhaast, vergeten. Men doet alsof reformatie een vrucht is van een veranderd en bij de tijd aangepast theologisch denken. Daarom wordt structuurverandering al op één lijn gezet met reformatie. En daarom verliest men zich in allerlei min of meer moderne experimenten. Dat heet dan wel: vernieuwing en meer evangelisch leven.

Maar reformatie is veel meer!

Het is de wederkeer van de HEERE met Zijn Geest der genade en der gebeden, waardoor Hij een arm en ellendig volk weer doet uitzien naar Zijn Bondsgod; naar Hem, Die als de genadige en barmhartige Zijn Woord leert verstaan, Zijn verbondswoord, dat heel het leven omvat en Die het laat horen: Weest heilig, want Ik ben heilig!

Dat zien wij hier zo duidelijk bij Beth-Semes!

Uit Jozua 21:9 vv. weten wij, dat daar de Kehatieten woonden, die levieten, die waren aangewezen om de ark, de kandelaar, de tafel der toonbroden en het reukaltaar te dragen bij de verplaatsing van de tabernakel (natuurlijk – nadat zij waren ingepakt door de priesters en zo behoorlijk bedekt en verborgen waren voor nieuwsgierige en onheilige blikken).

Dat verklaart, dat zij de ark herkennen. En dat verklaart ook, dat zij met offers op de hoogte waren – zowel met de brandoffers (die geheel verteerd werden) als met dank- en vredeoffers, waarbij aan het offermaal gegeten werd.

Nu – het is feest voor die mensen. Zij prijzen de HEERE. De Kabod van Israël keert terug! We begrijpen, dat zij uitgelaten zijn van blijdschap.

Maar – het feest wordt op een verschrikkelijke wijze verstoord. De HEERE richtte een slachting aan onder de mannen van Beth-Semes, omdat zij de ark bekeken hadden. Daar staat

niet, dat zij erin gekeken hadden. Maar wel, dat zij hem niet bedekt hadden en hem blootstelden aan nieuwsgierige blikken van Jan en alleman. Zij hadden de ark niet met de nodige onderscheiding behandeld. In feite hadden zij er een curiositeit van gemaakt. Dat vernietigde de waarde van hun offers!

Zij zijn geen Filistijnen, die de Thora niet kenden. Zij waren Bondelingen, die behoorden te weten, dat hun God vóór alles gehoorzaamheid vroeg en geen offers. De diepste ongehoorzaamheid was zeker wel, dat zij niet aan de HEERE vroegen, wat zij met de ark moesten doen. Wat maken kinderen Gods zich daaraan toch dikwijls schuldig!

Ziet, wat er gebeurt. Zeventig man sterven. 5% van de bevolking (volgens onze vertaling). Dat was wat! Op dat veld van die Jozua van Beth-Semes kon een gedenksteen geplaatst worden met daarop de tekst: Hier keerde eens de ark terug uit een land van de Filistijnen. Maar dan ook: Hier stierven er velen door gebrek aan eerbied en gehoorzaamheid.

Deze geschiedenis laat ons heel wat horen. Ook dit, dat de mannen van Beth-Semes zich niet verootmoedigd hebben en niet aan de HEERE hebben gevraagd, wat zij met de ark moesten doen. Ook zij leefden blijkbaar in een zekere bijgelovige vrees alsof de HEERE en de ark te vereenzelvigen waren. Zij komen niet verder dan anderen vragen de ark maar weg te halen. En dan zijn de mannen van Kirjath-Jeärim zo wijs de nodige zorg te besteden voor de afzondering en bewaring van de ark Gods. Dit wijst er natuurlijk op, dat Silo als geheiligde plaats was verwoest. Vergeten we niet, dat de onderdrukking door de Filistijnen nog voortduurde.

Was nu met de ark ook de zegen van Jahweh teruggekeerd. Wij mogen niet vergeten, dat het nog jaren en jaren duren zou, voordat David de ark weer zou terughalen om in het middelpunt te staan van de dienst der verzoening. Dan pas is de Kabod weer terug.

En toch is er een begin van grote verandering. Als is de volle zegen er nog niet – de HEERE is wel bezig terug te keren. In Zijn Kabod van genade en heiligheid; de troonafbeelding keert terug – dat is genade! Maar de heiligheid van de HEERE wordt gezien in de waarschuwendende straf in Beth-Semes.

Daar wordt vandaag een grote fout gemaakt, als men wel de genade boodschap wil horen, desnoods ook uit het O.T., maar niet naar Gods ernstige waarschuwing wil luisteren.

Het is niet waar, dat de ernst hoort tot O.T. en dat wij nu alleen maar met de boodschap der genade te doen hebben. Dat is de zondige dwaling van Marcion, die daarom het hele O.T. maar opzij schoof en het N.T. ontdeed van alle ‘besmetting’ van het O.T. Hij hield maar een heel klein bijbeltje over. Eigenlijk precies hetzelfde als bij vele z.g. evangelischen vandaag!

Wij belijden niet voor niets, dat uitgerekend de Vader van onze Heer Jezus Christus de schepper is van alle dingen. Zondag 9.

Zeker – wij hebben de genade van God bijzonder leren kennen in en door onze Heer Jezus Christus. Maar dat doet niets af van Zijn ernst en heiligheid in het Verbond.

Het evangelie moet nog altijd gepredikt worden met bevel van geloof en bekering. Niet geloof zonder bekering. Dat is een dood geloof.

Het echte geloof raakt heel ons leven; niet alleen in de kerk, maar ook daarbuiten.

Wat God bij de Filistijnen b.w.v. spreken door de vingers ziet verdraagt Hij niet van Zijn volk, dat Zijn Woord kent.

Zalig, die gelooft. Zeker.

En die door het geloof leert onderscheiden. Die juist bij het lezen van de Schriften Gods heeft leren zien, dat de HEERE volle geloofsgehoorzaamheid wil. Volle onderwerping aan de gemeenschap met de Heer Jezus Christus. In het echte geloofsleven zal gezien worden, dat Zijn woorden in ons blijven.

Deze dingen moeten wij goed beseffen, nu in onze tijd alles in beweging is om – zoals dat heet – de kerk beter te laten functioneren en dan zo in het jaar 2000 nog iets te betekenen als christelijke kerk.

Daar wordt nogal werelds over gesproken.

Zo in de taal van de moderne mens.

Filistijns, Asdodisch, noemt de Bijbel dat.

Er wordt zelfs meer naar sociologen geluisterd dan naar het Woord van God. Ook theologen doen daar druk aan mee. Je kunt toch niet achterlopen!!

Maar – gemeente – wij zullen weer heel gewoon naar Gods Woord moeten luisteren. Het gaat erom, dat de kandelaar niet van zijn plaats wordt weggenomen. En dat houden wij niet tegen met onze bijdetijdse kunstgrepen, in de prediking en liturgie en allerlei interessante plaatselijke activiteiten, maar dat zal alleen gebeuren als de Gemeente doet wat er in de brieven naar Klein/Azië staat: Wie een oor heeft moet horen, wat de Geest tot de gemeenten zegt. En laten we maar nuchter zijn: dat betekent vandaag, dat over vrijwel heel de linie radicale bekering moet komen.

Wij mogen ook vandaag maar niet met de heiligheden van het Verbond omspringen op onze manier. Wij moeten goed beseffen, dat onze God zeer genadig is, maar ook heilig.

Wij leren van die geschiedenissen in het O.T. dat de HEERE onbegrijpelijk is in Zijn geduld, maar wij moeten het heilige niet te na komen. En wij moeten geen curiositeiten maken van Gods gaven in Christus en de gaven van de Heilige Geest.

Wat God aan de Filistijnen niet kwalijk neemt, neemt Hij Zijn verbondsvolk wel kwalijk.

Wij kunnen wel gereformeerd of evangelisch heten, maar het komt aan op een leven met de HEERE en dat is: leven naar het Woord van God. Ernst maken met al Zijn beloften. En dan bedenken, dat Gods beloften zowel van zegen als van vloek spreken. Zegen voor wie Hem vrezen. Vloek voor wie niet naar Hem luisteren. Die in de Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven, maar wie de Zoon ongehoorzaam is zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op Hem.

Heel de verbondsgeschiedenis leert het ons, dat de HEERE zoekt een ootmoedig en dankbaar en gewillig volk. En dat ervaart, dat bij Hem is vergeving, opdat Hij gevreesd wordt.

Amen.

04-10-1970